

Trygghetsplan

Hovsta och Dylta förskolor

Läsåret 2020–2021

Innehållsförteckning

1. Vårt förskoleområdes vision.....	3
1.1 Planens giltighet.....	3
1.2 Barnkonventionen, ICDP och Örebromodellen – för en jämlik förskola.....	3
1.3 Information och delaktighet.....	4
2. Främjande insatser.....	5
2.1 Pedagogernas förhållningssätt	5
2.2 Förskolemiljö och material	5
2.3 Förankring hos barnen	5
3. Förebyggande arbete	6
4. Kartläggning	6
4.1 Områden som berörs i kartläggningen	6
4.2 Hur barn och vårdnadshavare involveras i kartläggningen ..	7
4.3 Hur personalen involveras i kartläggningen.....	7
4.4 Kartläggningsmetoder	7
5. Kartläggnings- och aktivitetsplan	8
6. Utvärdering	9
7. Rutiner för akuta situationer	10
7.1 Policy.....	10
7.2 Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling.....	10
7.3 Rutin för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn.....	10
7.4 Rutin när personal kränker barn	11
7.5 Personal som barn och vårdnadshavare kan vända sig till 11	
7.6 Örebro kommuns rutiner för anmälan av kränkande behandling.....	11
Bilaga 1. Exempel på aktiviteter mot diskriminering	12
Bilaga 2. Samspelsteman ICDP	13

1. Vårt förskoleområdes vision

På våra förskolor ska alla barn känna sig trygga och bli respekterade för den de är oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Inget barn ska bli diskriminerat, trakasserat eller utsatt för kränkande behandling. Alla barn och vuxna har rätt att bli accepterade som de är och vara olika på lika villkor.

Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter. Vår trygghetsplan täcker båda lagstiftningarna, skollagen (2010:800) och diskrimineringslagen SFS (2008:567).

Kränkande behandling är enligt Skolverket ett uppträdande som kränker ett barns värdighet utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen. Trakasserier är kränkande behandling som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Örebro kommuns trygghetsvision

“Alla barn och ungdomar i Örebro Kommun har rätt till en trygg miljö i förskolor och skolor. Ingen ska bli utsatt, kränkt eller mobbad. Detta är ett ansvar för varje vuxen, liksom för alla barn och ungdomar.”

1.1 Planens giltighet

Från 2020-11-01 till 2021-11-01.

1.2 Barnkonventionen, ICDP och Örebromodellen – för en jämlik förskola

Barnkonventionen syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals.

“Barnkonventionen syftar till att synliggöra att varje barn, oavsett bakgrund, har egna rättigheter. Barn har bland annat rätt att behandlas med respekt, att få komma till tals och att skyddas mot våld och övergrepp.”(FN:s konvention om barns rättigheter.)

Vi arbetar med vägledande samspel (ICDP) som ett övergripande förhållningssätt i möten med barn och vuxna. Vägledande samspel är ett hälsofrämjande program grundat i modern forskning om vad som främjar barns utveckling. Programmet syftar till att stärka det positiva samspelet mellan barn och vuxna, en förutsättning för alla barns lärande och utveckling. Programmet är väl förankrat i förskolans uppdrag vars syfte är att barn inhämtar och utvecklar kunskaper och värden i samspel med andra. Programmet stödjer arbetet med mänskliga rättigheter. ICDP förmedlar samma förhållningssätt och syn på barn som barnkonventionen.

Vi arbetar också med Örebromodellen - för en jämlik förskola med fokus på värdegrunds-, normkreativitets- och jämlikhetsfrågor som i sin tur är främjande och förebyggande för trygghetsarbetet inom utbildningen. Arbetsunderlaget är en del av det dagliga förskolearbetet, med utgångspunkt i läroplanen, Lpfö18, FN:s barnkonvention och diskrimineringslagen. Modellen är tänkt att bidra till ökad måluppfyllelse i förskolan och kan användas inom flera ämnesområden i verksamheten.

1.3 Information och delaktighet

Barn och vårdnadshavare ska vara delaktiga i arbetet med trygghetsplanen. Det sker bland annat genom kartläggningen (se nedan). Barnens deltagande möjliggörs utifrån förutsättningar och mognad i det dagliga trygghetsarbetet. Arbetslaget ska säkerställa att barnens uppfattningar och åsikter tas tillvara i det dagliga trygghetsarbetet.

Förskolan ska också informera barn och vårdnadshavare om vad planen innebär. Den ska finnas tillgänglig att ta del av.

Information om trygghetsplanen på förskolan:

För vem? När?	Hur?	Ansvar för information
För vårdnadshavare	<ul style="list-style-type: none"> • Muntligt • Föräldramöte • Utvecklingssamtal • Planen finns i tillgänglig på alla avdelningar och digitalt 	Utvecklingsledare
Inskolningssamtal för nya vårdnadshavare Vårtermin och hösttermin	<ul style="list-style-type: none"> • Muntlig information och information om hemsidan. 	Ansvarig pedagog
Hemsidan	<ul style="list-style-type: none"> • Internet 	Rektor
För barnen	<ul style="list-style-type: none"> • I undervisningen 	Alla pedagoger
För personalen och vid nyanställning	<ul style="list-style-type: none"> • Muntlig genomgång av planen för hela arbetslaget. • Vid våra reflektionstillfällen lyfter vi och dokumenterar barnens trygghet på avdelningen och vid behov upprättar vi handlingsplaner. • Personalen på avdelningen arbetar med att skapa tydliga rutiner för att ge förutsättningar till trygghet hos barnen. 	Rektor

2. Främjande insatser

Främjande insatser handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för trygghet och likabehandling. Det handlar om att jobba med framgångsfaktorer och det som fungerar bra i verksamheten. Arbetet utgår ifrån förskolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en miljö där alla barn känner sig trygga och utvecklas. Förskolans personal har ansvaret för att skapa en trygg och tillitsfull förskolemiljö. Det främjande arbetet är en viktig del av förskolans värdegrundsarbete. Det utgör grunden för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Ett framgångsrikt främjande trygghetsarbete verkar i sig också förebyggande.

2.1 Pedagogernas förhållningssätt

En stor betydelse i det främjande trygghetsarbetet är personalens förhållningssätt, där vägledande samspel (ICDP) är grundläggande.

Här kan arbetslaget skriva aktuella arbetsområden, t.ex. jobba kring ett tema eller gått utbildning om exempelvis HBTQ.

2.2 Förskolemiljö och material

Förskolans lärmiljö är föränderlig. Vi planerar och organiserar för att främja trygghet och förebygga diskriminering samt kränkningar när vi utformar vår förskolemiljö. Exempelvis utgår vi från ett normkreativt perspektiv när vi köper in material till förskolan. Litteraturen som erbjuds på förskolan speglas även i mångfald.

2.3 Förankring hos barnen

Arbetet utgår ifrån förskolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter, att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en miljö där alla barn känner sig trygga och utvecklas.

Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla barn. Det främjande arbetet är en av verksamhetens fortgående uppgifter och bör därför bedrivas på ett kontinuerligt, systematiskt och målinriktat sätt.

3. Förebyggande arbete

Syftet med det förebyggande arbetet är att identifiera och avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Regelbundna kartläggningar används för att identifiera risker i verksamheten. Målet är att genomföra förebyggande insatser med utgångspunkt i den egna verksamhetens identifierade styrkor och svagheter. Det förebyggande arbetet är en del av förskolans systematiska kvalitetsarbete och ska involvera alla.

Det är en del i det förebyggande arbetet att ha en strategi för hur personal som får kännedom om, eller ser en pågående kränkning, ska hantera situationen. Vad ska göras? Hur gör vi det? Hur kommunicerar vi våra rutiner? Hur samverkar vi vuxna? När ska insatsen utföras? I vilken ordning ska vi göra våra insatser? Vem gör vad? Detta är exempel på några frågor som kan vara bra att förhålla sig till.

Arbetet med aktiva åtgärder omfattar i korthet att inom utbildningen:

- arbeta fortlöpande i fem steg (kartlägga, analysera, åtgärda, följa upp och utvärdera).
- ta fram, följa upp och utvärdera riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.
- dokumentera alla delar av det fortlöpande arbetet.

4. Kartläggning

Personalen kartlägger och följer upp mål för tryggheten kontinuerligt för att kunna identifiera framgångs- och riskfaktorer. Detta sker såväl i det dagliga arbetet som vid varje planerings-/reflektionstillfälle.

Kartläggningen omfattar inte bara förekomsten av trakasserier och kränkande behandling utan även en översyn av den egna organisationen på såväl individ-, grupp- och verksamhetsnivå. Rutiner och regler ses över för att minimera risken för att det uppstår strukturer som bidrar till diskriminering.

Identifierade framgångs- och riskfaktorer ligger till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

4.1 Områden som berörs i kartläggningen

Kartläggningen omfattar **samtliga** diskrimineringsgrunder. Olika diskrimineringsgrunder kan förekomma samtidigt och förstärka utsatthet.

4.2 Hur barn och vårdnadshavare involveras i kartläggningen

Både barn och vårdnadshavare involveras i kartläggningsarbetet. Kartläggning sker genom dagliga samtal med barnen samt barnintervjuer och trygghetsvandringar. Vårdnadshavare görs delaktiga genom daglig kontakt, kontinuerliga utvecklingssamtal och föräldramöten.

4.3 Hur personalen involveras i kartläggningen

Diskussioner och reflektioner görs i arbetslag i huvudsak i samband med uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet men även under arbetsplatsträffar, kompetensutvecklingsdagar och planering-/reflektionstid samt i aktivitetsplanen.

4.4 Kartläggningsmetoder

Metod	När sker detta?
1. Barnobservationer (pedagog som ser en händelse).	1. Fortlöpande
2. Vardagliga samtal med barnen om värdegrund och etik.	2. Kontinuerligt, vid behov och vid konflikt enskilt eller under samling.
3. Planerade undervisningstillfällen/samling/aktiviteter för barnen.	3. Kontinuerligt under verksamhetsåret.
4. Dokumentation.	4. Fortlöpande
5. Föräldramöte.	5. Vid behov
6. Daglig föräldrakontakt	6. Kontinuerligt
7. Utvecklingssamtal/inskolningssamtal.	7. 1–2 ggr/år
8. Brukarenkät.	8. Vårterminen
9. Intervju med barnen.	9. Höstterminen
10. Planering-/reflektion	10. PUT-tid
11. APT	11. 1 gång i månaden
12. Trygghetsvandring med barnen (individuellt)	12. 1 gång per läsår

5. Kartläggnings- och aktivitetsplan

Fyll i kartläggning (vad som framkommit) och aktiviteter i tabellen nedan.

Kartläggning/Beskrivning av område och datum	Mål	Metod- hur?	När och vem ansvarar?	Tidsram-avstämning
Ex. Barn som inte respekterar ett "Nej" från andra barn.	Att barnen ska respektera varandra och stärkas i att ett "Nej" betyder "Nej".	Örebromodellen. Lära barnen att de ska kunna motivera varför de säger ja och nej. Vi lär dem också vikten av att kunna kommunicera samma sak verbalt som med sitt kroppsspråk.	Hela tiden Alla pedagoger ansvarar	Avstämning vid avdelningsplanering och reflektionstid
Ex. Barnen är trygga på förskolan.	Barnen ska fortsätta att känna sig trygga och trivas på förskolan.	Fortsätta fördela vikarier så yngre barn blir trygga.	Hela tiden Alla pedagoger ansvarar.	Fortlöpande avstämning

6. Utvärdering

Har utvärderingen av fjolårets plan resulterat i nya mål och åtgärder för det förebyggande och främjande arbetet? Glöm i så fall inte att ta upp dem i den aktuella planen.

Läsåret 2020–2021	Besvara med JA, NEJ eller DELVIS.	Analys, varför gick det som det gick?
Risikfaktorer (är riskfaktorn kopplad till någon diskrimineringsgrund? Se bilaga 1)		
Framgångsfaktorer (är framgångsfaktorn kopplad till något samspelstema enligt ICDP? Se bilaga 2)		
Har samtliga arbetsområden i planen hunnits med?		
Har insatserna uppnått avsett syfte?		
Finns det fortfarande områden i planen att arbeta med?		
Är de områdena medtagna i årets trygghetsplan?		
Har barnen varit delaktiga?		

7. Rutiner för akuta situationer

Det krävs goda rutiner för att kunna ha uppsikt, upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det åtgärdande arbetet ska påbörjas skyndsamt när det kommit signaler om att ett barn känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt. Arbetet innebär att verksamheten måste vidta åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas. På intranätet (E-tjänster och blanketter/kränkande behandling) finns rutiner för att anmäla trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling till huvudman. Där finns också blanketter för anmälan, utredning och avslut av ärenden.

7.1 Policy

På förskolan råder nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

7.2 Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Personalen håller god uppsikt över alla platser där barn leker inom- och utomhus.
- Personalen lyfter upp det de sett eller hört i arbetslaget och diskuterar olika lösningar.
- Vid konflikter lyssnar personalen alltid på vad barnen berättar och vägleder/hjälper till att lösa konflikten.

7.3 Rutin för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Varje misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska utredas, dokumenteras och följas upp. Kom ihåg att dokumentation ska göras både för den som är utsatt och för den/de som utsätter. Den som leder utredning upprättar ett ärende där alla handlingar arkiveras. Rektor upprättar ett ärende enligt rutin (Intranät/Barn och utbildning/Blanketter/Kränkande behandling/Rutin för registrering av kränkande behandling). Koppling till samtliga inblandade barn görs i respektive barnakt med hjälp av det gemensamma W3D3-nummer som fås i samband med anmälan av ärendet.

- Informera skriftligt samma dag till rektor eller någon annan med motsvarande ledningsfunktion.
- Rektor anmäler skyndsamt till aktuell nämnd.
- Rektor startar och leder en utredning om huruvida en kränkning skett.
- Utsedd person av rektor informerar och för dialog med vårdnadshavare.
- Rektor eller utsedd person av rektor informerar respektive barns ansvarspedagog om pågående utredning.
- Rektor följer upp och avslutar utredning/ärende.

7.4 Rutin när personal kränker barn

Barn som upplever sig trakasserade eller på annat sätt kränkta av personal är i en särskilt utsatt situation eftersom de befinner sig i beroendeställning.

1. Då anmälan innehåller påstående om att personal i förskolan utsatt något barn för kränkande behandling ska rektor leda utredningen.
2. Då anmälan innehåller påstående om att förskolans rektor utsatt något barn för kränkande behandling ska förvaltningschefen leda utredningen.
3. Om jäv föreligger mot något av ovanstående ska annan lämplig person föreslås.
4. Om förvaltningschefen eller verksamhetschefen anser att experthjälp behövs kopplas det kommunövergripande teamet in.

7.5 Personal som barn och vårdnadshavare kan vända sig till

Alla pedagoger på förskolan, ansvarig rektor eller specialpedagog.

7.6 Örebro kommuns rutiner för anmälan av kränkande behandling

Skyldighet för personal att anmäla

Personal som får kännedom om att ett barn upplever sig vara kränkt ska *samma dag* skriftligen anmäla detta till rektor. Anmälan till rektor kan ske genom en inlämnad tjänsteanteckning, via e-post eller genom att använda anmälningsblankett som finns på Örebro kommuns Intranät.

Skyldighet för rektor att anmäla

Rektors skyldighet att anmäla uppstår i två olika situationer:

1. Då rektor får kännedom om att ett barn anser sig utsatt för kränkande behandling.
2. När rektor tar emot en skriftlig anmälan från personal eller någon annan person. I dessa två fall ska rektor *samma dag* genom e-brev till forskolenamnd@orebro.se skicka in en skriftlig anmälan med hjälp av blankett som finns på intranätet.

För mer information om arbetsgång och ärendehantering se Örebro kommuns rutiner för anmälan av kränkande behandling.

Bilaga 1. Exempel på aktiviteter mot diskriminering

Diskrimineringsgrund	Aktivitet/arbetsätt
<p>Kön</p> <p>Könsidentitet eller könsuttryck</p> <p>Sexuell läggning</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeta med Örebromodellen – för en jämlik förskola. • I miljön aktivt utmana stereotypa könsroller. • Inventera befintligt material och uppdatera ped. material som sånger, litteratur, sagor, drama m.m. • Inventera facklitteratur-komplettera vid behov • Inventera barnlitteratur-komplettera vid behov • Samtala om likheter och olikheter, ifrågasätta.
<p>Etnisk tillhörighet</p> <p>Religion eller annan trosuppfattning</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Genom förskolans värdegrund och arbetet med Örebromodellen – för en jämlik förskola, ge barnen ett öppet synsätt vad gäller likheter och olikheter i världen via medier, sånger, samlingar, egna erfarenheter m.m. • Uppdatera material • Internationella maträtter. • Uppmärksamma barnen på vad barnkonventionen är och hur vi på förskolan förhåller oss till den. Undervisa barnen i barnens rättigheter.
<p>Funktionsnedsättning (fysiska eller psykiska)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi inventerar, är flexibla och anpassar den fysiska och den psykiska miljön i hela verksamheten för att tillgodose de befintliga behoven. • Genom att dela gruppen med barn för att underlätta för barn med kognitiva svårigheter. • Delar upp grupperna i mindre grupper för att skapa lugnare arbetsmiljö för barn och vuxna. • Vi upprättar handlingsplaner för barn i behov av särskilt stöd. Kortsiktigt och långsiktigt.
<p>Ålder</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi anpassar aktiviteter till barnen utifrån förutsättningar och behov, inte utifrån ålder. • Vi anpassar lärmiljön och material på ett sätt som passar alla barn oavsett ålder.
<p>Klass</p> <p>(Detta är inte en definition av diskriminering enligt lagen)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeta normkreativt – bland annat ifrågasätta barnens sätt att värdera exempelvis olika legobitar eller andra materiella ting. • Belysa att alla är unika och lika mycket värda oavsett bakgrund. • Vi bemöter barnen utifrån deras egenskaper, inte efter utseende, kläder eller tillhörigheter.

Bilaga 2. Samspelsteman ICDP

